# PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

**Dodatek do Nr. 27 (126) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.**

**Warszawa, poniedziałek 4 czerwca 1928 r.**



## Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

*STOSUNKI POLSKO - SOWIECKIE. Izwiestja I. VI.* nawiązując do oświadczeń Lewickiego i Dąbskiego w sejmowej komisji zagranicznej, piszą, że oświadczenia te dowodzą, świadomej kampanji, prowadzonej w imię wznowienia tych federacyjnych nastrojów, które doprowadziły do wojny polsko-sowieckiej.

*Izwiestja 2.VI.* komentują notę ministra Zaleskiego do posła Bogomołowa, przesłaną w związku z podaniem do wiadomości rządu polskiego noty Arosiejewa. Pismo zaznacza usiłowanie ministra Zaleskiego zakwalifikowania noty Arosiejewa, jako „opartej na pogłoskach pozbawionych wszelkich podstaw" i wskazuje, że minister Zaleski doskonale rozumie różnicę pomiędzy pogłoskami a informacjami absolutnie wiarogodnemi, otrzymanemi w drodze nieoficjalnej. Rozciągnięcie terminu „drogą nieoficjalną" przez ministra Zaleskiego aż do granic „pogłosek pozbawionych wszelkich podstaw" zostało uczynione z wyraźnym zamiarem zdyskredytowania doniesienia noty Arosiejewa, odnoszącej się do oświadczenia jednego z członków delegacji polskiej w Kownie. „Izwiestja" piszą, że wiadomo im jest z miarodajnego źródła, że rząd sowiecki dowiedział się o wzmiankowanem oświadczeniu delegata polskiego od osób, które nie mogły nie wiedzieć o oświadczeniach członków delegacji polskiej w Kownie. Inicjatywa zatem ministra polskiego, mająca na celu zaprzeczenie samemu faktowi istnienia takiego oświadczenia nie może zmienić faktu dokonanego. Dziennik podkreśla następnie z zadowoleniem, że na skutek wymiany not opinja publiczna Sowietów dowiedziała się, że poszanowanie niezależności i suwerenności Litwy jest jedną z najważniejszych zasad polityki zagranicznej Polski. Z drugiej strony minister Zaleski, dementując oświadczenie jednego z członków delegacji polskiej w Kownie, zaprzeczył tem samem oświadczeniu członka delegacji polskiej w sprawie rzekomych zamiarów Związku Sowieckiego porozumienia się z Polską kosztem utraty niezależności dwóch państw bałtyckich. Zatrzymując się na specjalnem podkreśleniu przez ministra Zaleskiego deklaracji rządu sowieckiego, że „stanowisko jego określone jest przez uznanie zasady swobodnego rozwoju narodów", pismo wyraża pogląd, że podkreślenie to jest tem dziwniejsze, że minister polski nie mógłby wskazać w historji Związku Sowieckiego żadnego przykładu złamania przez rząd sowiecki tej naczelnej zasady, której hasło powołało do życia Związek sowiecki.

*Prasa sowiecka z dnia 3.VI* podaje następujący komunikat: W związku z oświadczeniami, złożonemi przez ministra Zaleskiego w komisjach Spraw Zagranicznych Sejmu i Senatu, z których można wywnioskować, że przyczyną niepowodzenia rokowań sowiecko-polskich w sprawie zawarcia paktu o nieagresji było rzekomo stanowisko Z. S. R. R. wobec Ligi Narodów, Agencja Tass — na podstawie informacji z miarodajnych źródeł sowieckich donosi, że różnice zdań, jakie ujawniły się w czasie rokowań w sprawie zawarcia traktatu z Polską, nie dotyczyły bynajmniej istoty sprawy, lecz jedynie formy, w jakiej miało być stwierdzone nieistnienie sprzeczności między mającym być zawartym traktatem a faktem należenia Polski do Ligi Narodów. Ze strony sowieckiej zgodzono się, aby fakt nieistnienia sprzeczności został stwierdzony w nocie rządu polskiego, która miałaby być załączona do traktatu, a rząd sowiecki miał potwierdzić przyjęcie noty tej do wiadomości. Jednakże strona polska nalegała na włączenie do samego paktu klauzuli w tej kwestji, motywując swe żądanie należenem Polski do Ligi. Strona sowiecka nie mogła się zgodzić na to stanowisko, ponieważ Sowiety nie uznają Ligi Narodów, jako takiej i zaznaczyła, iż rozwiązanie tej sprawy,. w myśl propozycji sowieckiej, znalazło analogiczne rozwiązania w rokowaniach o zawarcie paktów sowiecko-niemieckiego i sowiecko-litewskiego.

Państwa te — Niemcy i Litwa — również są członkami Ligi Narodów i przesłały Lidze do zarejestrowania traktaty o nieagresji zawarte z Z. S. R. R. a wedle zaś informacji, jakie posiada Moskwa, traktaty te nie wywołały ze strony Ligi żadnych protestów.

Wobec wymienionych wyżej faktów, twierdzenie, że sowiecko-polski traktat o nieagresji nie został zawarty na skutek stanowiska Z. S. R. R. wobec Ligi Narodów, wedle opinji kół miarodajnych sowieckich, bynajmniej nie odpowiada rzeczywistości.

# SPRAWY WEWNĘTRZNE.

## ŻYCIE GOSPODARCZE.

*ZAGADNIENIE JAKOŚCI PRODUKCJI W PRZEMYŚLE SOWIECKIM. Ekonomiczeskaja Żiźń 27.V.* stwierdza, że przemysł sowiecki korzystając z trudności gospodarczych ZSRR. i z braku wyrobów przemysłowych na rynku nie dbał dotychczas o jakość swej produkcji. Kierownicy przemysłu wzięli sobie za dewizę: „poszlemy towar na wieś — wieś kupi, co się jej da". Pismo protestuje przeciwko takiemu traktowaniu konsumenta produkcji przemysłowej, podkreślając momenty polityczne, które przemysł sowiecki powinien uwzględnić, aby lichość jego wyrobów nie była atutem w ręku propagandy kontr-rewolucyjnej wewnątrz państwa sowieckiego.

*SPEKULACJA ZBOŻOWA NA POŁUDNIU ZSRR. Ekonomiczeskaja Żiźń 28.V.* omawia w korespondencji z obwodu Kubańskiego trudności na rynku zbożowym. Pismo zaznacza, że trudności te wywołały ożywienie się spekulacji zbożowej. Spekulacja ta tamuje czynione przez sowieckie państwowe instytucje gospodarcze zakupy zboża i sprzyja rozwojowi gospodarki zamożnego włościaństwa. Całą winę za rozwój spekulacji i podwyższenie cen zboża pismo składa na zamożnych rolników kubańskich i ukraińskich.

*SABOTAŻ W ZAKŁADACH IM. STAROSTINA. Ekonomiczeskaja Żiźń 27.V.* podaje, że GPU charkowskie zakończyło śledztwo w sprawie wypadków sabotażu w zakładach mechanicznych im. Starostina w Charkowie. Syn byłego właściciela tych zakładów inż. Kac, który pracował w zakładach, jako dyrektor, stanie przed sądem pod zarzutem świadomego niszczenia zakładów i naniesienia szkody gospodarce sowieckiej.

## SPRAWY ADMINISTRACYJNE.

*AUTONOMICZNY OBWÓD CZERKIESKI. Mołot 14.V.* donosi, że prezydjum C. K. W. sowietów R. S. F. S. R. uchwaliło przekształcenie czerkieskiego okręgu narodowego w kraju północno-kaukaskim na czerkieski obwód autonomiczny, który należeć będzie nadal do składu kraju północno - kaukaskiego Z. S. R. R.

*TWORZENIE OBWODU WOŁGI ŚRODKOWEJ. Prawda 1.VI.* donosi, że C. K. W. Sowietów Z. S. R. R. zatwierdził skład komitetu organizacyjnego obwodu Wołgi środkowej. Obwód ten tworzony jest wskutek ogólnej tendencji polityki sowieckiej do tak zw. „rajonirowanja", czyli zastąpienia dawnego podziału terytorjum ZSRR. na gubernje i powiaty przez podział na obwody, okręgi i rejony. W pracach nad tworzeniem obwodu Wołgi środkowej przyjmują udział prezesi gubernjalnych komitetów wykonawczych i gubernjalnych komisji planowych z Orenburga, Penzy i Uljanowska. Terytorjum obwodu podzielone będzie na 8 okręgów. Kwestja przeprowadzenia granic obwodu wywołała zatarg pomiędzy komitetem organizacyjnym obwodu Wołgi środkowej a komitetem organizacyjnym Wołgi dolnej. Dla rozstrzygnięcia tego zatargu utworzono specjalną komisję porozumiewawczą, która przedstawi wyniki swej pracy na zatwierdzenie C. K. W. sowietów ZSRR.

*NOWA STOLICA OBWODU KAŁMUCKIEGO. Prawda 31.V.* donosi, że w obwodzie Kałmuckim odbyła się uroczystość przeniesienia stolicy tego obwodu z Astrachania do nowozbudowanego miasta Elisty.

# NOTATKI I INFORMACJE.

## RÓŻNE.

*W JAKICH WYPADKACH NIE WOLNO ZMIENIAĆ W Z. S. R. R. NAZWISKA. Wieczernia-ja Moskwa 25.V.* donosi, iż komisarjat ludowy spraw wewnętrznych wyjaśnił, że obywatelom sowieckim nie wolno zmieniać nazwiska w wypadku braku dostatecznych powodów dla tej zmiany, w wypadku protestu ze strony osób trzecich oraz w wypadku protestu ze strony władz, które prowadzą walkę z przestępczością. W wypadkach zmiany nazwiska przez jednego z rodziców, nieletnie dzieci w rodzinie zmieniają nazwisko, o ile istnieje na to obopólna zgoda rodziców.

*SOWIECKA EKSPEDYCJA POLARNA. Krasnaja Zwiezda 26.V.* donosi, że obecnie wykańczane są przygotowania do wielkiej sowieckiej ekspedycji polarnej, która wyruszy z Pietropawłowska na Kamczatkę w końcu lipca r. b. i zamierza odbyć podróż na statku „Łozowski" przez północny ocean Lodowaty i morze Baltyckie do Leningradu. Marszruta ekspedycji obejmuje przeszło 11 tysięcy klm. Na pokładzie statku znajdować się będzie samolot, w którym lotnicy sowieccy Krasiński, Wołyński i Koszelow dokonają lotu do bieguna północnego.

## ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

*Izwiestja 31.V.* Zadania gospodarki kolektywnej. — Sprawozdanie z procesu szachtyńskiego. — Szereg artykułów i notatek z powodu zwołania wszechsowieckiego zjazdu gospodarstw kolektywnych. Chemizacja rolnictwa a chemja agrarna na wyższych uczelniach (art. Prianisznikowa). — 1.VI. Rola związków zawodowych a chemizacja. — Sprawozdanie z procesu szachtyńskiego. Sprawozdanie z wszechrosyjskiej narady pełnomocników dla pracy wśród mniejszości narodowych Z. S. R. R. O 7-godzinnym dniu pracy (art. Bachutowa). Artykuły i notatki dotyczące udziału Z. S. R. R. w wystawie prasy w Kolonji.

*Prawda 31.V.* Art. Kamieńskiego o gospodarce kolektywnej. Choroba Piłsudskiego a losy piłsudczyzny. (Koresp. Anfisowa z Warszawy). Praca organizacyjna w systemie sowieckim.

*Krasnaja Zwiezda 24.V.* Specjalne ćwiczenia oddziałów strzeleckich (zastosowanie nowych zdobyczy wiedzy wojskowej poodczas manewrów armji czerwonej).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.